

Úřad pro ochranu osobních údajů

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7, Tel.: 234 665 111, Fax: 234 665 444; e-mail:] o • ca @ uoou . cz

Tento materiál byl zpracován po konzultacích s MV ČR.

STANOVISKO č. 2/2004

Leden 2004, aktualizace červenec 2005, aktualizace červen 2006, červen 2007

Zpřístupňování a zveřejňování osobních údajů z jednání zastupitelstev a rad obcí a krajů

Častým dotazem adresovaným Úřadu pro ochranu osobních údajů je, jak postupovat při poskytování informací ze zápisů z jednání zastupitelstva a rady a z usnesení těchto orgánů v případě obcí, hl. m. Prahy a krajů, aby nebyly porušeny zásady ochrany osobních údajů. Někdy se v těchto dotazech promítají i odlišné úhly pohledu na tuto problematiku z hlediska zastupitelů, radních či zaměstnanců obecního úřadu. Úřad pro ochranu osobních údajů zpracoval, ve spolupráci s Ministerstvem vnitra – odborem pro místní správu, k tomuto problému ucelené stanovisko. Stanovisko je zpracováno k právnímu stavu ke 31. prosinci 2003.

Pro posouzení těchto otázek jsou legislativními východisky příslušná ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění (dále jen „zákon o obcích“), zákona č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze, v platném znění (dále jen „zákon o hl. m. Praze“) a zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném znění (dále jen „zákon o krajích“).

Zasedání zastupitelstva jsou veřejná, jak stanoví § 93 odst. 2 zákona o obcích, § 60 odst. 4 zákona o hl. m. Praze a § 42 zákona o krajích, a může se jich tedy zúčastnit kdokoli. O jednání zastupitelstva se vyhotovuje zápis, který je podle § 95 odst. 2 zákona o obcích k nahlédnutí na obecním úřadě. V Praze je shodná situace s tím, že zápis je uložen k nahlédnutí na Magistrátu hl. m. Prahy (§ 65 zákona o hl. m. Praze). Zápis z jednání zastupitelstva kraje je uložen k nahlédnutí u krajského úřadu (§ 43 zákona o krajích). Nahlížet do zápisů z jednání zastupitelstva a do usnesení zastupitelstva a požívat si z nich výpisy mají právo:

a) občané obce, hl. m. Prahy nebo městských částí Prahy nebo kraje od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, hl. m. Prahy nebo kraje (§ 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích, § 7 písm. e) a § 8 písm. e) zákona o hl. m. Praze a § 12 odst. 2 písm. c) zákona o krajích),

b) fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce, hl. m. Prahy nebo městské části Prahy, kraje (§ 16 odst. 3 zákona o obcích, § 9 odst. 2 zákona o hl. m. Praze, § 12 odst. 3 zákona o krajích),

c) cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce, hl. m. Prahy nebo městské části Prahy, kraje nebo vojenského újezdu v územním obvodu kraje, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena (§ 17 zákona o obcích, § 9 odst. 1 zákona o hl. m. Praze, § 13 zákona o krajích).

Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace o jednání zastupitelstva obce, hl. m. Prahy nebo městské části Prahy a kraje na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“); při dodržování nově přijatého ustanovení § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím, které upravuje poskytování informací týkajících se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobních údajů. Povinný subjekt tyto informace poskytne jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu. (Jedná se např. o § 11 až 16 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění, § 5 a § 10 zákona o ochraně osobních

údajů). Znamená to tedy, že příslušný orgán, který je podle § 2 odst.1 a 2 zákona o svobodném přístupu k informacím povinným subjektem, musí před podáním informace zvážit, zda se v daném případě nejedná o zásah do soukromí obecně, či zda se na požadované informace nevztahuje ochrana dle výše uvedených právních předpisů. Je zde tedy širší prostor pro uvážení příslušného orgánu zda jde či nejde o zásah do soukromí a zda lze požadovanou informaci poskytnout, tj., zda jsou splněny podmínky pro poskytnutí osobních údajů stanovené příslušnými ustanoveními zákona o ochraně osobních údajů a dalšími právními předpisy upravujícími práva fyzické osoby na ochranu před neoprávněným zásahem do soukromého a osobního života. Není zde již absolutní zákaz poskytování osobních údajů tak, jak byl uveden v předchozím, nyní změněném ustanovení § 2 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Podle nově přijaté úpravy nelze nyní poskytovat informace zvláštního charakteru, tedy ty, které by byly s to zasáhnout do soukromí fyzické osoby, o níž má být informace podána. V této souvislosti je ale nutné zmínit i nutnost zvážit zvláštní úpravu podávání informací zvláštního charakteru, jako je např. ustanovení § 5 odst. 2 písm. f) zákona o ochraně osobních údajů, které umožňuje bez souhlasu poskytnout osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné nebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení.

Nově přijaté ustanovení (§ 8a zákona o svobodném přístupu k informacím) však nic nemění na skutečnosti, že je i nadále nezbytné při poskytování informace ze zápisu o jednání zastupitelstva podle tohoto zákona osobní údaje v těchto zápisech obsažené redukovat anebo anonymizovat.

Rozdíl mezi občany, kteří mají právo, ze zákona o obcích, zákona o hl. m. Praze nebo zákona o krajích, nahlížet do zápisů a usnesení zastupitelstva, a ostatními osobami je také v tom, že občané, kterým jsou údaje zpřístupněny podle zákona o obcích, zákona o hl. m. Praze nebo zákona o krajích, mají k těmto informacím ze zákona zcela bezplatný přístup (mohou sami nahlížet a sami si pořizovat výpisy); od ostatních osob je obec oprávněna podle § 17 zákona o svobodném přístupu k informacím požadovat úhradu nákladů při poskytnutí konkrétní informace (obec musí pořizovat fotokopie, zpracovávat výtahy z materiálů atd.). Obec je povinna také poskytnout informace z jednání zastupitelstva i rady, včetně uváděných osobních údajů, příslušným státním orgánům nebo orgánům činným v trestním řízení, pokud k tomu tyto orgány mají při řešení konkrétních úkolů zákonné oprávnění.

Zasedání rady jsou neveřejná, to znamená, že se jich může zúčastnit jen okruh osob definovaný zákonem o obcích, zákonem o hl. m. Praze nebo zákonem o krajích (§ 101 odst.1 zákona o obcích, § 70 odst. 1 zákona o hl. m. Praze, § 58 odst. 1 zákona o krajích). Součástí zápisu z jednání rady jsou i přijatá usnesení (§ 101 odst. 3 zákona o obcích, § 70 odst. 3 zákona o hl. m. Praze, § 58 odst. 3 zákona o krajích). Zápis ze schůze rady obce musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva (§ 101 odst. 3 zákona o obcích). Zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení schůze, musí být uložen u krajského úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva kraje (§ 58 odst. 3 zákona o krajích). Zápis ze schůze rady hl.m. Prahy musí být pořízen do 7 dnů od jejího konání a musí být uložen na Magistrátu hl.m. Prahy k nahlédnutí s tím, že zákon dále nikde neuvádí, kdo může nahlížet do zápisu rady (§ 70 odst. 3 zákona o hl. m. Praze). V souladu s čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod lze interpretovat toto ustanovení zákona o hl.m. Praze jako možnost nahlédnutí všem osobám. Nahlížet do usnesení rady a pořizovat si z něho výpisy mají právo výše uvedené okruhy osob, které mají oprávnění nahlížet do zápisů z jednání a usnesení zastupitelstva. Ostatní fyzické osoby a osoby právnické mají právo na informace o jednáních a usneseních rady na základě zákona o svobodném přístupu k informacím, při dodržení stejných zásad jako při poskytování informací o jednáních a usneseních zastupitelstva.

Na rozdíl od zpřístupňování zápisů (nahlížení do zápisů) z jednání zastupitelstva nebo usnesení zastupitelstva a z jednání rady nebo usnesení rady za výše uvedených zákony stanovených podmínek zákon o obcích ani zákon o hl. m. Praze ani zákon o krajích nijak neupravují zveřejňování těchto dokumentů.

Úřad pro ochranu osobních údajů dospěl k závěru, že osobní údaje vyskytující se v zápisech z jednání zastupitelstva a v usneseních zastupitelstva, stejně tak jako v zápisech z jednání rady a v usneseních rady, jsou v převážné míře výstupem z různých předchozích zpracování osobních údajů na obecních úřadech nebo Magistrátu hl. m. Prahy nebo kraji. Jde tudíž o výsledek systematického shromažďování osobních údajů. Z tohoto pohledu ochrana osobních údajů v těchto zápisech a usneseních podléhá režimu zákona o ochraně osobních údajů. Obec, hl. m. Praha ani kraj v tomto případě nemusí plnit oznamovací povinnost podle § 16 zákona o ochraně osobních údajů, protože se na ně vztahuje výjimka z oznamovací povinnosti, uvedená pod § 18 písm. b) téhož zákona.

Nahlížení vyjmenovaných subjektů do zápisů z jednání zastupitelstva, usnesení zastupitelstva, zápisů z jednání rady a usnesení rady podle konkrétních ustanovení zákona o obcích, zákona o hl. m. Praze a zákona o krajích je umožněním přístupu k informacím obsahujícím osobní údaje, a je tedy v § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů definovaným zpřístupňováním osobních údajů konkrétnímu okruhu subjektů. Toto zpřístupňování se uskutečňuje na základě zákona a není tak v rozporu se zásadami ochrany osobních údajů stanovenými zákonem o ochraně osobních údajů. Tedy stejně jako při zpracování těchto údajů, které nahlédnutí předchází, tj. v souvislosti s jejich projednáním zastupitelstvem a radou, při kterém jsou dány zákonné meze zpracování osobních údajů.

V čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) je státním orgánům a orgánům územní samosprávy stanovena povinnost „přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti“. Z tohoto ustanovení Listiny vychází § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Obecně lze tedy konstatovat, že zveřejňování zápisů z jednání zastupitelstva, usnesení zastupitelstva, zápisů o jednání rady a usnesení rady platné zákony nebrání, „samozřejmě s přihlédnutím k již zmíněnému ustanovení § 8a zákona o svobodném přístupu k informacím.

S ohledem na osobní údaje obsažené ve výše uvedených dokumentech obce, hl. m. Prahy nebo kraje lze rozlišit dvojí přístup při poskytování informací ze zápisů a usnesení zastupitelstva a rady. Jednak nahlížení do dokumentů okruhem osob definovaných v zákoně a jednak jejich zpřístupnění dalším osobám nebo zveřejňování (např. v tisku, na internetu a v jiných médiích).

Při nahlížení do dokumentů ze zákona definovaným okruhem osob musejí tyto dokumenty obsahovat veškeré projednávané záležitosti včetně osobních údajů souvisejících s jejich projednáváním. Např. u prodeje a dispozicích s majetkem obce nebo hl. m. Prahou nebo krajem musí být v usnesení zastupitelstva nebo rady fyzická osoba přesně identifikována, aby právní úkon prodeje nebo dalších dispozic s majetkem byl od počátku jasný a určitý a aby nikdo nemohl namítnout, že je vzhledem ke své neurčitosti neplatný. Podle § 5 odst. 2 písm. a) a rovněž § 5 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů lze v těchto případech zpracovávat osobní údaje správcem (obcí) i bez souhlasu subjektu údajů.

Jiná situace je u zveřejňování informací z jednání a usnesení zastupitelstva a z jednání a usnesení rady na internetu, v tisku a jiných médiích, nebo podávání informací dalším osobám podle zákona o svobodném přístupu k informacím. V těchto případech dochází ke zveřejňování informace obsahující osobní údaje neomezenému okruhu osob. Povinností obce, hl. m. Prahy nebo kraje je zajistit dodržování zákona o ochraně osobních údajů a v této souvislosti je třeba zveřejňované osobní údaje pro daný účel anonymizovat, případně rozsah zpřístupňovaných osobních údajů ve zveřejňované verzi dokumentu omezit. Při anonymizování osobních údajů nebo jejich zpřístupnění v omezeném rozsahu je však vždy třeba postupovat tak, aby konkrétní sdělení ještě plnilo svůj účel.

Při zveřejňování upravených verzí (záznamů, výtahů) zápisů z jednání zastupitelstva, jeho usnesení, zápisů z jednání rady a jejího usnesení Úřad doporučuje informovat veřejnost o tom, že je zveřejňována upravená verze dokumentu z důvodů dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů.

Za dodržování zákona o ochraně osobních údajů a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon (§ 178, neoprávněné nakládání s osobními údaji) při poskytování informací podle zákona o

svobodném přístupu k informacím a při zveřejňování dokumentů obce v médiích plně odpovídají správci a zpracovatelé osobních údajů, kterými jsou obce, hl. m. Praha nebo městské části Prahy nebo kraje, případně za ně odpovídají i fyzické osoby uvedené v konkrétních ustanoveních těchto zákonů, které se s osobními údaji seznámily.

Příklad možné anonymizace:

USNESENÍ č. ze dne

Z VEŘEJNÉHO ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA MĚSTA

Pozn.: Zveřejněna je upravená verze dokumentu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění.

Zastupitelstvo města na svém zasedání přijalo následující usnesení:

SCHVÁLIL na návrh (někoho) prodej městského pozemku (záměr byl již vyhlášen a zveřejněn): st. p. č., zastavěná plocha a nádvoří o výměře m², v obci, katastrální území,

jedná se o pozemek na kterém stojí objekt bydlení č.p. 40 v ulici v obci

Osobní údaje kupujících jsou v souladu s § 16, § 17 a § 95 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) k nahlédnutí v zápisu na obecním úřadě (nebo se uvedou příslušná ustanovení zákona o hl. Praze nebo krajích).

kupní cena činí ,- Kč za 1m² pozemku, to je celkem ,- Kč

plus správní poplatky, vše se splatností při podpisu kupní smlouvy.

hlasy pro: 10

hlasy proti: 0

zdrželo se: 1

Přípustné bude v některých případech uvedení pouze iniciál jmen a příjmení kupujících bez přesnější adresy (uvede se např. část obce nebo ulice). V těchto případech je ovšem třeba brát i ohled na velikost obce, kdy zejména u menších obcí by i uvedením prostých iniciál a ulice již nedošlo k dostatečné anonymizaci.

Údaje není třeba anonymizovat, jestliže je kupujícím osoba právnická.

Místní (nebo oprávněný) občan tak získá např. z internetu dostatečnou informaci o prodeji určitého pozemku a zajímá-li jej jméno kupujícího, má zákonem stanovené právo nahlédnout do originálu písemnosti uložené na příslušném úřadě. I v tom, že pro získání osobních údajů je v některých případech třeba vyvinout určité úsilí, je prvek jejich ochrany.